

RWI Handreiking Jeugdwerkloosheid – Mei 2004

1. Lokale samenwerking bij het plaatsen van jongeren op leerwerkplekken en stages

Wat is het knelpunt?

Zowel werkgevers als gemeenten merken in de praktijk dat de onderlinge samenwerking bij het plaatsen van jongeren op leerwerkplekken of stages tekortschiet. Voorwaarde voor het maken van de juiste match, is dat bekend is welke banen en stages beschikbaar zijn, en welke jongeren daar eventueel voor in aanmerking zouden kunnen komen. Ondanks het feit dat op veel plaatsen vraag en aanbod voor jongeren in jongerenloketten bij elkaar wordt gebracht, schort het daar in de praktijk dus nog aan.

Oproep!

De Raad voor Werk en Inkomen roept

- CWI kantoren op actief vacatures voor jongeren te werven en te vervullen
- CWI kantoren op bij potentiële kandidaten al na twee maanden werkloosheid contact op te nemen met de gemeente met de vraag of het volgen van een stage met behoud van uitkering voor beperkte tijd voor die kandidaat tot de mogelijkheden behoort;
- gemeenten op potentiële kandidaten voor stages en leerwerkplekken tijdig bekend maken bij het CWI;
- gemeenten op bij het CWI ook te melden hoeveel jongeren vermoedelijk beschikbaar zijn voor stages en leerwerkplekken, zodat het CWI hierop kan anticiperen;
- werkgevers op, ervoor te zorgen dat de beschikbare stages en leerwerkplekken regionaal en lokaal bekend zijn bij CWI en gemeenten.

Lokaal en regionaal kan gezien worden in hoeverre hierover afspraken gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld in jongerenloketten en/of kenniscentra, en daar kunnen de ROC's ook bij betrokken worden. Het regionaal platform arbeidsmarktbeleid kan daarbij wellicht een initiërende rol spelen.

Waar moet je aan denken bij stages en leerwerkplekken voor jongeren?

In de RWI Modelaanpak Jeugdwerkloosheid is een scala van mogelijkheden gepresenteerd om jongeren weer terug naar school of aan het werk te helpen. Het spreekt vanzelf dat partijen op lokaal en regionaal niveau zelf de aanpak kiezen die bij de jongere en bij de plaatselijke situatie past. De Modelaanpak moet dan ook gezien worden als een handreiking, waar partijen desgewenst gebruik van kunnen maken. In de Modelaanpak zijn ook de initiatieven van MKB-Nederland en VNO-NCW opgenomen.

De leden van MKB-Nederland bieden jongeren (al dan niet voortijdig schoolverlaters) de mogelijkheid om in hun bedrijf via werkend leren (in het reguliere beroepsonderwijs) een diploma te behalen.

De leden van VNO-NCW bieden werkloze jongeren de kans om tijdelijk stage te lopen en zo de kwaliteit van hun diploma op peil te houden. Dit instrument, de "JOP-stage", is met name gericht op het in conditie houden van de gekwalificeerde schoolverlaters.

Met behoud van uitkering?

In de RWI Modelaanpak Jeugdwerkloosheid hebben werkgevers, werknemers en gemeenten de optie opgenomen dat jongeren stage kunnen lopen met behoud van uitkering, als het gaat om een tijdelijke en boventallige werkstage van 3 (maximaal 6) maanden, onder voorwaarde van scholing of uitzicht op een aanstelling, en met het recht om als interne kandidaat te solliciteren op vacatures.

Bonus

Jongeren kunnen van de werkgever een onkostenvergoeding krijgen en na afloop van de stage een bonus van € 450.

Door een op handen zijnde wetswijzigingⁱ van de Wet Werk en Bijstand (die met terugwerkende kracht tot 1 januari 2004 zal ingaan) krijgen gemeenten de bevoegdheid om de bonus niet te verrekenen met de uitkering. In de RWI Modelaanpak Jeugdwerkloosheid is deze optie om de bonus niet met de uitkering te verrekenen ook opgenomen.

2. Zijn gemeenten bij het toeleiden van jongeren naar een stage of leerwerkplek verplicht dit aan te besteden bij een privaat reïntegratiebedrijf?

Wat is het knelpunt?

In de uitvoeringspraktijk bestaat veel onduidelijkheid over de vraag of het begeleiden van een jongere naar een stage of leerwerkplek door de gemeente uit- en aanbesteed moet worden.

De onduidelijkheid over de uit- en aanbestedingsverplichtingen wordt mogelijk veroorzaakt door het feit dat wél helder is dat reïntegratietrajecten moeten worden uitbesteed. In de Wet Werk en Bijstand (art. 7) is bepaald dat gemeenten activiteiten gericht op arbeidsinschakeling en sociale activering laten verrichten door derdenⁱⁱ. In het SUWI Besluit (art. 4) is geregeld dat gemeenten de reïntegratieactiviteiten op een transparante manier moeten aanbesteden, waarbij meerdere offertes worden gevraagd op basis van toetsbare criteria. Als een traject wordt uitbesteed dan komt het regelmatig voor dat de opdrachtnemer ook begeleidende activiteiten onderneemt (begeleiding, nazorg). Dat valt dan geheel onder de uitbestede werkzaamhedenⁱⁱⁱ.

Het kan echter voorkomen dat een gemeente er voor kiest om de toeleiding van jongeren naar een stage of leerwerkplek niet uit te besteden, bijvoorbeeld omdat de gemeente zelf of via het CWI voldoende stageplekken kent bij de plaatselijke werkgevers. Het CWI kan op aangeven van de gemeente werkzoekende jongeren plaatsen op een leerwerkplek of stage. De gemeente kan ook zelf zorgen voor de begeleiding en de nazorg van de cliënt.

Gemeenten hebben de vrijheid om dit type trajecten niet uit- en aan te besteden. Er zijn twee opties.

Optie 1:

De gemeente zorgt zelf voor het traject waarbij de jongere op een stage of een leerwerkplek wordt geplaatst. Als de gemeente ervoor kiest om de kosten die samenhangen met het uitvoeren van de reïntegratievoorziening (zoals begeleiding, bemiddeling en nazorg)^{iv} uit het werkdeel van de WWB te financieren, moeten gemeenten daarvoor de zogenaamde vrije ruimte benutten.

Vrije ruimte: bestedingen onder de drempel van € 100.000 en 30% van het werkdeel zijn vrij van de uitbestedingsverplichting maar ook, als een gemeente toch kiest voor uitbesteding, vrij van de aanbestedingsverplichting^v.

Gemeenten kunnen deze vrije ruimte dus gebruiken om jongeren naar werkstages te geleiden zonder te maken te hebben met de uit- en aanbestedingsverplichting.

Optie 2:

Gemeenten zijn echter niet verplicht de kosten die samenhangen met het uitvoeren van de reïntegratievoorziening te financieren uit het werkdeel van de WWB. Indien casemanagers beschikbaar zijn voor de toeleiding en begeleiding van de jongeren naar de stages en leerwerkplekken, dan bekostigen de gemeenten deze activiteiten uit hun personeelskosten, niet uit het werkdeel, en gelden de uit- en aanbestedingsregels niet. De “vrije ruimte” blijft dan beschikbaar voor andere reïntegratieactiviteiten.

Kortom...

Als het werk wordt uitbesteed, gelden de normale uit- en aanbestedingsvereisten.

Als gemeenten het werk zelf uitvoeren en kosten maken die samenhangen met het uitvoeren van een reïntegratievoorziening, kunnen ze dat ten laste brengen van de vrije ruimte in het werkdeel, dan wel uit andere middelen financieren: uit- en aanbesteding is niet aan de orde.

Het is wel van belang dat gemeenten goed bijhouden ten laste van welk budget de reïntegratieactiviteiten worden uitgevoerd.

ⁱ *Wijziging van de Wet werk en bijstand en enige andere wetten in verband met een aantal technische verbeteringen en het herstel van enkele omissies in de Invoeringswet Wet werk en bijstand* (Kamerstuk 29499). Bij het verzenden van deze Handreiking is deze wet nog niet in het staatsblad gepubliceerd.

Toelichting Verzamelbrief april 2004 van staatssecretaris Rutte: “In een recent aangeboden aanvullend wetsvoorstel (de zogenoemde veegwet) wordt verhelderd dat deze bonus kan worden vrij gelaten bij het vaststellen van de bijstandsuitkering. Deze veegwet zal, na instemming van het parlement, met terugwerkende kracht ingaan per 1 januari 2004. Indien gemeenten gelet op het belang van een aanpak van de jeugdwerkloosheid alvast wensen te anticiperen op dit bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel, ontmoet dat van mijn kant geen bezwaar. Dit laat onverlet dat deze bevoegdheid officieel eerst ontstaat nadat het parlement heeft ingestemd met het wetsvoorstel en de wet is gepubliceerd in het staatsblad.”

ⁱⁱ In de Regeling WWB (art. 6) is bepaald welke activiteiten niet door derden uitgevoerd hoeven te worden.

Voor de aanpak jeugdwerkloosheid is van belang dat het verstrekken van premies in het kader van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling, niet uitbesteed hoeft te worden. Volgens de Handreiking van het WWB Implementatie Steunpunt, gaat het niet alleen om de directe kosten (zoals de premies zelf), maar ook om de kosten die de gemeente maakt om deze werkzaamheden te (laten) verrichten. Deze kosten kunnen van het werkdeel afgetrokken worden, waarna de € 100.000 en de 30% vrije ruimte voor andere zaken aangewend kunnen worden. Het verstrekken van premies uit het werkdeel gaat dus niet ten koste van de “vrije ruimte” van de gemeente.

ⁱⁱⁱ Als de gemeente de reïntegratie van de jongere overlaat aan een reïntegratiebedrijf, mogen de uitvoeringskosten (van de gemeente) niet uit het werkdeel WWB worden betaald.

^{iv} Kosten die behoren tot de reguliere uitvoeringskosten – bijvoorbeeld intake – mogen niet ten laste van het werkdeel worden gebracht.

^v Toelichting Wijziging Regeling WWB, Staatscourant 3 februari 2004, nr. 22 / pag. 21.